

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

ob mestje št. 26.

*Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garand-vrste vsakokrat.

Leto XXXI.

Celovec, 6. prosinca 1912.

Št. 1.

Koroški Slovenci!

Eno leto borb, eno leto zmag in porazov! To je zgodovina naša zadnja leta. Manjšina se bori čudovito vztrajno proti večini in proti izdajalcem svoje krvi, svoje vere. Nasprotnik je oborožen od pet do glave, naš meč je le resnica in navdušenje za pravico. Vse za vero, dom, cesarja! To je boj, ki ga bijemo na Koroškem zvesti sinovi slovenskega naroda, zvesti sinovi katoliške cerkve. Marsikdo ne razume popolnoma tega boja, niti ne naši prijatelji preko mej ne! Celo ljudje, ki živijo sredi tega boja, pa se boja udeležujejo le po časnikih izven Koroške ali samo med štirimi stenami, ga ne razumejo prav. Kar je v drugih deželah diletantsko delo, velja pri nas mnogo naporov in žrtev! Ker naših nasprotnikov in torej našega boja ne poznajo dobro, zato njihova sodba o boju koroških Slovencev tudi ni vedno prava! Sodijo po svojih razmerah, po svojih izkušnjah, morda tuptam celo katero pravo zadenejo kakor mi, če spravimo v pretres boje raznih strank po drugih deželah. Eno pa trdimo smelo: Cela Slovenija se je za naš boj premalo zanimala, premalo podpirala in se o njem premalo pomenkovala! Pri svojih političnih somišljenikih smo našli vsaj nekaj zanimanja, pri drugih pa samo še pikro, čestokrat neopravičeno kritiko. Ne bomo tega opisovali natančneje!

V tem boju za obstanek je bil vsikdar najzvestejši naš prijatelj »Mir«. Maloštevilne so naše čete, majhno je naše glasilo; krepki, vztrajni, neustrašeni so naši možje, naše skale, trden, brezobziren proti nasprotniku je bil »Mir«. Odbijal je napade, zavračal laži nasprotnikov, vodil je Slovence po pravi poti, poučeval jih, navduševal jih, kolikor so mu pač pripuščali tesno odmerjeni prostori. Ljubljen od somišljenikov, od vseh poštenih koroških Slovencev, sovražen od sovražnikov našega naroda in uskokov! In te smeri, ki jo je začrtal nepozab-

ljivi buditelj koroških Slovencev, rajni Andrej Einspieler, se bo »Mir« tudi v prihodnje držal! Vse za vero, dom, cesarja! Strašila nas ne bo zloba nasprotnikov, ne vlada, ki preži na »Mir« ko pajek na muho, oškrtale nas ne bodo tudi ne škarje nemškega državnega pravdnika! Zvesti Bogu, zvesti domovini, slovenskemu ljudstvu, udani habsburški dinastiji! Vemo, to edino more biti in bo naša rešitev! Naše vrste se množe, počasi sicer, a redno. Preko lenih kritikastrov bomo prešli vsikdar k svojemu — dnevnemu redu! Mladina je naša, naš je torej up, naša je bodočnost! Izkušnja nas je učila!

Koroški Slovenci, Vaš je »Mir«, bodite tudi Vi njegovi, kar Vas je mož, kar Vas je značajev, kar Vas je poštenih žen in deklet! Stojmo kakor skala!

S. K. S. Z. svojim društvom!

Naša krščanskosocialna zveza je, kakor izkazuje statistika, najmočnejša ljudska organizacija na slovanskem jugu in se sme po številu svojih članov ter svojem delu prištevati med največja kultura društva v celi naši državi.

Naša izobraževalna društva so za razširjanje ter učvrščenje krščanske misli med našim ljudstvom že jako veliko storila. Naša S. L. S. bi nikoli ne bila tako napredovala in se tako visoko povzdignila, ako bi ne bila njenega dela v prvi vrsti podpirala naša krščanskosocialna organizacija.

Veliko smo naredili, a še vedno ne zadosti! Časi so jako resni. Nasprotniki katoliške vere v Avstriji naperjajo vse sile, da izpodkopljejo vero, ki je temelj državi in sploh človeški družbi. Svobodomiselne stranke hočejo vzeti katoliški Cerkvi še tisto mrvice pravice, ki jo ima do šole, do verskonravnega pouka, in delajo čezdalje bolj očitno in drzno na to, da se vrže križ iz ljudske šole, s precejšnjim uspehom so se pa lotile tudi dela, razdreti krščanski zakon

in le z 28 glasovi je padel zadnjič v parlamentu predlog, naj se ločenim katoliškim zakonskim proti cerkveni in božji postavi dovoli drug zakon. Na drugi strani pa socialna demokracija ščuva delavstvo, da bi porušila državo, pridiguje nepokorščino proti vsaki oblasti in neti revolucijo. Vlada pa spi in precejšen del njenega uradništva te zle namere celo podpira.

Zato je sveta dolžnost krščanskega ljudstva, da samo svoje svetinje brani s pomočjo svojih organizacij. V tem boju za vero in avstrijsko domovino bo stalo slovensko ljudstvo vedno v prvi vrsti. Zato treba, da napnemo vse sile. Prevažno orožje v boju nam je dobro časopisje, zato treba, da posvetimo našemu dobremu katoliškemu časopisju posebno posebno pozornost, položimo nanj posebno važnost.

Spravimo vsaj en katoliški list v vsako slovensko krščansko hišo! Pa tudi izobraževalna društva kot taka morajo biti vsaj na poglavitne liste, ki zastopajo načela S. L. S., naročena. V tem pogledu se marsikje premalo stori. So društva, ki imajo en sam katoliški list ali pa se zadovoljujejo s tem, da gospod župnik ali kaplan svoje liste dasta društvu na razpolago. To ni prav. Društva morajo biti na naše liste sama naročena!

Strniti se moramo v eno samo močno falango. Trdnih vezi treba med nami, zato treba, da smo dobro poučeni vsi v vsem.

Društveniki na Kranjskem morajo imeti poročila o bratih na mejah, zato treba neobhodno, da imajo v društvih na razpolago iz Štajerske poljudni in za mladeniče ter dekleta izborna pisani »Naš Dom«, »Slovenskega Gospodarja« ter »Straž«, iz Goriške »Novi Čas«, iz Koroške »Mir«. Istotako je živo potreba obmejnim braniteljem, da čitajo liste iz Kranjske, iz središča vse organizacije, to so: »Slovenec«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Naša Moč« in »Mladost«. Na teh deset listov mora biti naročeno vsako društvo in društveniki naj jih

Podlistek.

Tine in Barigelc.

Kaj je Barigelc v laško-turški vojski doživel.

Mogoče si je že marsikdo mislil, kam se je Barigelc zaril, da ni ne duha ne sluha več o njem, in ni izključeno, da je bila celo opravičena govornica, da se je spravil v kakšen vinski sod, kakor je to pisal enkrat njegov prijatelj.

A ni se skrila v vinski sod, in tudi smrt ga še ni povohala, siromak le vsled svojega nemirnega življenja ne pride do tega, da bi sporočil, ali še vlačí svojega rojstva grešne kosti po svetu okrog.

Njegova mati mu je pač vedno rekla, kedar je prišel domu s svojo rujavo torbo, da pač hodi okoli po svetu kakor krivo kolo in da bi en čevljar imel dosti opravka zanj delati škornje, čevlje, copate in druge take stvari, ki so potrebne, da ni treba gledati prstom na nogi, ali je zunaj lepo ali deževno vreme.

Odkar je ugotovljeno, da je Barigelc prestavljal svoje okorne noge po savinjskih planinah in pihal vsled velike sape kakor kovaški meh, da se še junaški Krč ni upal več do češke kočé, izginila je o njem vsaka

sled. A vse se izve, in tako je tudi sedaj znano o Barigelcu, da je lansko leto, ko je strašil po nebu veliki komet s svojim repom, iz same radovednosti stopil v zrakoplov ali luftbalon in od tam se prijel za kometov rep in si tako ogledal celi svet, dokler ni ravno na severnem polu padel na tla, kjer bi gotovo ne dihal dolgo več, če bi ne našel tam slučajno najditelja severnega pola, dr. Cooka, ki mu je v velikem veselju pravil, da severnega pola le vsled tega niso našli, ker je neki ledeni medved sedel primrznjen na njem. Ta srečni najditelj zbudil je Barigelca kot novemu življenju, nakar sta nastopila pot domu, pri kateri priliki je dr. Cook ubogega Barigelca tako farbal, kako Eskimo-prebivalci mažejo vreteno, okoli katerega se suče celi svet, da je Barigelc postal čisto plav in je v hvaležen spomin nato ohranil plav nos.

Doma pri svoji Francki je pač Barigelc spoznal, da je boljše biti za toplo pečjo, kakor pa jadrati na kometovem repu s praznim želodcem.

Trajalo je pač dolgo, prej da je Barigelček spravil svoj trebuh zopet v prejšno okroglo podobo. In dobro bi se mu bilo godilo, če bi hotel, ali imel je v sebi nagajive muhe, ki mu niso dale miru.

Barigelc je vedno vtikal svoj nos v reči, ki ga niso nič sbebe, in tako se je začel tudi z dušo in telesom zavzemati za

spor, ki so ga imeli Lahi in Turki zaradi Tripolitanije.

Slišal je Barigelc tudi, da teče v tej deželi samo med in mleko in da visijo pečeni golobi na vejah in je samo treba usta odpreti, da zleti golob kar sam od sebe noter.

To je bilo nekaj za Barigelca. Nekega jutra razodel je pri kofetu svoji Francki, da gre z Lahi proti Turkom v daljno Afriko, kjer je tako vroče, da svinje že kar pečene po pašnikih letajo.

Pač se je Francki skremžil obraz in debele solze kakor lanski krompir so kapale na beli predpasnik in med jokom je tarnala, češ, zdaj me zapustiš, ko si se komaj malo obredil, sedaj se boš pa zopet vlekel po svetu, pa še s temi polentarji boš šel tja doli med Turke, ki se jih že po imenu bojim, da ti bodo še glavo odrezali, kaj bom potem siota sama začela?

Barigelc je bil sicer človek, ki je imel srce mehko kakor repa, a kedar si je kaj ubil v glavo, tedaj mu je bilo zastoj prigo-varjati, tedaj ni slišal nič in če bi tudi s kanonom streljal.

Gledal je v svojo skledico in zajemal iz nje, četudi že davno ni bilo nič več v njej, nato pa je vstal, rekoč: Veš, Francka, nikar se ne kremžaj, saj imam dovolj debelo kožo, da se me nobena krogla ne prime, nate pa ne bom pozabil, prinesel ti bom fig in rožičev seboj in dobrega kofeta, da boš lah-

kar najvestneje čitajo. V teh listih bomo priobčevali poslej vse naše važne sklepe, pojasnila, želje, tu bodo tiskana bojna povelja, tu začrtavana pot k našim ciljem. Zato je neobhodno potrebno, da so listi povsod na razpolago. Vsako izobraževalno društvo mora strošek za te liste zmagati, če ne, ne more vršiti svoje naloge. Šteti naj se pri drugih manj potrebnih stvareh. V svrhu ureditve tega vprašanja naj se zasnujejo po izobraževalnih društvih, kjer jih še ni, nemudoma časnikarski odseki, ki so velevažni in jim bomo posvečevali poslej največjo pozornost.

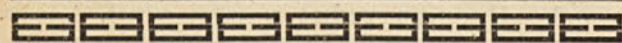
Prva skrb jim bodi spraviti v društva omenjene časopise ter skrbeti, da so isti vedno po številkah lepo urejeni na mizi.

Zelo umestno bi bilo, ako vsako društvo takoj prvi teden po novem letu napravi poseben sestanek, kjer se zbero člani v posvet, kako započeti veliko akcijo za razširjanje naših listov!

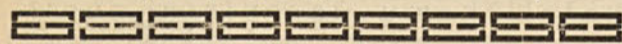
Ako se oklenemo trdno našega časopisa, se naša moč pomnoži, naša sila ojači; ako vsa društva in vsi društveniki store v tem oziru svojo dolžnost, bo naša armada nepremagljiva. Naš bojni klic v novem letu je:

V boj za dobro časopisje!

Odbor S. K. S. Z.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Zaplemba »Mira«. Skoro pol lista nam je zaplenil v zadnji številki državni pravdnik. Zaplenjeni članek, tičoč se razpusta krajnega šolskega sveta v Škofičah, je bil zelo zmeren! Enak članek je zagledal beli dan v našem listu že enkrat v minolem letu, pa ga ni državno pravdnikstvo smatralo za nevarnega. Če zaplemba res opravičuje § 300. kaz. zak., o tem bodo govorile višje instance. Tu povdarjamo le, da ima gospod državni pravdnik z »Mirom« prav posebno veselje, ki pa po sklicanju državnega zbora morda ne bo več dolgo trajalo! Dolgo smo čakali, da se je nabralo gradivo, lepo, res lepo gradivo! Enkrat pa je mera povsod polna!

Celovec. Dne 13. januarjem 1912 se vrši pred državnim sodiščem na Dunaju ob desetih dopoldne javna razprava o pritožbi Katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem radi razpusta ob priliki ljudskega štetja. Kakor znano, je ministrstvo za notranje zadeve pritožbi političnega društva v toliko ugodilo, da je društvu nadaljni obstoj dovolilo z ozirom na to, ker ni društvo do razpusta prestopilo ni-

ko pol leta kuhala, toda jaz moram iti, da se bom tudi jaz malo s Turki polasal; sekal in metal jih bom in tepel z leskovo palico, da se bodo kar sami obračali, seveda če se bodo pustili in če bom katerega dobil.

In Franca se je morala udati. S solzami v očeh nabasala je v Barigelčevo rujavo torbo, ki je bila res rujava kakor lisičji rep, med drugim, kar je bilo potrebnega, tudi nekaj pristnih kranjskih klobas od Košica v Celovcu in steklenico dobrega brinovca, ki človeka pogreje do zadnjega nohta na nogah in ki ga je podaril Barigelcu vrli Makek iz republike na Koroškem v spomin, kedar bo imel Barigelc v želodcu laškoturško vojsko.

Težko je bilo slovo, saj Barigelc je imel Francko rad, ona pa njega. Molče podala sta si roke in pravili so, da je Barigelc nekako čudno vihal nos, kakor bi imel nahod, ko je šel proti kolodvoru. Od blizu pa so fantje zapeli narodno pesem:

Kedar boš na rajžo šel,
Pridi mi povedat,
Da ti bom pomagala
Tvoj punkelček zavezat;
Punkelček vezala bom,
Bridko se jokala bom,
Ker te ne bodo vidle
Več moje oči.

(Dalje sledi.)

koli meje dovoljenega delokroga. Ker pa je politično društvo mnenja, da se s privatnim ljudskim štetjem ni pregrešilo proti obstoječim zakonskim predpisom, da je temveč kršil zakon baron Hein s svojim razpuštilnim dekretom, se je pritožilo na državno sodišče, katero bode 13. t. m. o tej okolnosti sodilo.

Deželni glavar kranjski pl. Šuklje odstopil. Deželni glavar kranjski, Franc pl. Šuklje, je odstopil in navedel za svoj odstop zasebne razloge. »Slov. Narod« pa nasproti temu trdi, da je vzrok njegovega odstopa nastalo nespornost v lastni stranki. G. pl. Šuklje je postal deželni glavar 27. III. 1908 in je bil znan po svoji duhovitosti in svojem obširnem strokovnem znanju.

Velika predpustna veselica v Celovcu. Slovensko krščanskosocialno delavsko društvo priredi dne 14. januarja veliko predpustno veselico v veliki dvorani hotela »Trabesinger« ob 8. uri na večer. Slovenci in Slovenke, pridite na to veselico! — Za dobro godbo je preskrbljeno! Dekleta in fantje, pridite v narodnih nošah. Vstopnina 1 K, predprodaja 80 h; vstopnice se dobé v delavskem društvu ali v uredništvu »Mira«. — Odbor delavskega društva.

Nesreča na ledu. Pri drsanju na slabo zmrznjenem ribniku pri Sv. Magdaleni pri Beljaku se je šestim osebam udrl led. Štirje so se rešili, dva mlajša sta utonila. — Na spodnjem šentlenartskem jezeru pri Beljaku se je na Silvestrov dan drsalo kakih 30 oseb in se je pod njimi udrl led; ker je voda zelo plitva, nihče ni utonil.

Obstrelil se je v Droboljah pri Blaškem jezeru neki lovski nadzornik; s puško na rami mu je izpodrsnilo, pri čemur se je sprožila puška in je dobil strel v zadnji del glave. Ranjenec je v beljaški bolnišnici.

Železnični uradnik obstreljen. V Gummernu je na Silvestrov večer trikrat vstrelil na postajenačelnika Leiterja sin rajnega poštarja Augmeierja. Leiter je umrl v beljaški bolnišnici. Napadalec je izvršil ta čin v blaznosti.

Samomor. Novega leta ni maral dočakati bivši podpredsednik deželne kmetijske družbe koroške, dr. Leopold baron Wieser. Na svojem posestvu v Drauhofen na Zgor. Koroškem se je ponoči dne 30. decembra zastrupil z morfijem. Na ponočni mizici so našli uslužbenci dve izpraznjeni steklenici z ostanki morfija. Wieser je pripadal skrajno radikalnemu krilu nemških nacionalcev. Bil je zelo zadolžen in se je baje nameraval poročiti s hčerko upokojenega finančnega računskega svetnika Daniaux.

Iz katoliške cerkve ste izstopili Filipina Bucher, rojena v Smeravčičah dne 23. aprila 1889, in učiteljica Serafina Umele, rojena v Gradcu 17. oktobra 1889, obe iz Št. Ruperta pri Celovcu.

Umrl ste v Štebnu v Podjuni 19letna deklica Brigita Reinwald p. d. Kajzrova, in gospodinja Marija Špic, stara 30 let, ki zapuščala pet nepreskrbljenih otrok. N. p. v m.!

Umor in samomor. Dne 28. decembra m. l. ob pol 9. uri zvečer je ustrelil z revolverjem računski podčastnik Anton Modrijan v glavo natakario Jero Drobnič, ki je bila uslužbena v gostilni »Goldscheider« na Trški cesti v Celovcu. Drobnič, doma baje iz Guštanja, je bila pri preli mrtva. Nato je pomeril Modrijan dva strela na sebe, pa se je slabo zadel. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico, kjer bo kmalu okreval. Sodijo, da je ravnal Modrijan v sporazumljenju z Drobničevom, ker mu je ista poslala po hišnji pismo, nakar je izpila liter vina in se vlegla v postelj.

Poročilo iz deželne porodnišnice v Zagrebu: Naravna **Franc Jožef**-ova grenčica se je mnogokrat in z najboljšim uspehom predpisovala pri porodnicah. Učinek je bil vsakokrat zanesljivo odvedljiv in se lahko smatra „Franc Jožef-ovo“ grenčico kot najboljšo odvajalno sredstvo v **otroški postelji**.

Na Silvestrov večer je pridigoval v celovški stolnici prevzvišeni knez in škof dr. Kaltner o polovičarskih kristijanah, ki se zgražajo nad naravnimi posledicami brezverstva, sami pa vendar nimajo korajže, v javnosti pokazati se kot pravoverne kristjane.

Silvestrov večer celovškega tamburaškega društva »Biserica« v veliki dvorani

hotela Trabesinger je bil zelo dobro obiskan in je bila zabava prav živahna. Hotel ste z novim letom vzeli v najem sestri gđc. Leon, ki ste po Spod. Štajerskem znani kot izborni gostilničarki.

Mesto Krško — v taboru S. L. S. Mesto Krško na Kranjskem je pri občinskih volitvah v soboto dne 30. decembra prešlo v tabor slovenske ljudske stranke, ki si je priborila I. in III. razred. V celem ima 21 odbornikov, liberalci 9.

Nemški Schulverein je daroval za božičnice v slovenskih krajih na Koroškem, da bi pridobil stariše za čisto nemško šolo, 2000 K. Polovico tega denarja je došlo iz Nemčije. Obdarovali so deset krajev in sicer: Pliberk, Železno Kaplo, Borovlje, Grabštanj, Vovbre, Št. Jakob, Lipaljavas, Prevalje, Velikovec in Sele (za utrakvistično šolo).

Umrl je v Libeličah tamošnji poštar in gostilničar Janez Writz. Bil je naš somišljenik. N. v m. p.!

Nogo si je zlomil že v drugič č. g. Bauman, župnik na Vratih. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vidu.

Zastrupljenje v Berlinu — 72 oseb umrlo. V nekem zavetišču za reveže v Berlinu je obolelo na zastrupljenju 161 oseb, do 1. prosinca jih je umrlo 72, bolnih leži še 115, 25 med njimi pa se borijo s smrtjo. Izprva so splošno menili, da so se reveži zastrupili na starih, nevžitnih ribah, preiskava je pa dognala, da se je nahajal v žganju, ki so ga pili zastrupljeni, metylalkohol. Žganje je narejal jud Scharmach, drogist v Charlottenburgu, katerega so zaprli. Policijsko predsedstvo v Berlinu je izdalo oklic, v katerem svari pred vživanjem žganja.

Škocijan. (Letna statistika.) Pretečeno leto se je rodilo pod škocijanskim zvonom 40 otrok, mrličev je bilo 22 in zakonski voz je zapreglo 10 parov.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Ekscele nca Ivana baronica Pino †.) Dne 21. grudna m. l. je na Dunaju vsled kapi umrla preblaga visokorodna gospa ekscelencia Ivana baronica Pino, prejšnja lastnica tukajšnjega gradu Kohlhof, vdova bivšega c. kr. ministra ekscelence Feliksa barona Pino. Pokojna gospa baronica je bila plemenitaška v pravem pomenu besede, globoko verna in skrajno dobrotljiva. Ljubi Bog sam ve, koliko miloščine je preblaga pokojnica razdelila med tukajšnje reveže. Dasi nemškega rodu je pokojna gospa baronica kakor njen blagi pokojni soprog zelo ljubila naš teptani slovenski narod in naši »Narodni šoli« skozi vseh 16 let njenega obstanka, tudi letos še, vsako leto podarila bogate darove za našo šolsko božičnico. Truplo preblage pokojnice je bilo iz Dunaja semkaj na grad Kohlhof prepeljano in dne 26. grudna m. l. na tukajšnjem pokopališču poleg njenega g. soproga pokopana. Sijajnega njenega pogreba se je udeležilo poleg sorodnikov zastopstvo plemstva iz Celovca, na čelu mu visokorodni gospod knez Rosenberk, g. c. kr. vladni svetnik pl. Mayrhofer s tukajšnjim uradništvom, gosp. poslanec Nagele, otroci naše »Narodne šole« pod vodstvom čč. šolskih sester in ogromno število našega kmečkega ljudstva. Naj preblaga pokojnica počiva v miru!

Veliko vec. (Visok račun.) Tukajšnji okrajni zdravnik dr. Schlauf je pred kratkim računil za **eden sam** ponočni obisk nekega bolnika eno uro daleč, odkoder so prišli celo z vozom po njega, malo svoto 55 K. Taka je štola nemškonacionalnih zdravnikov!

Šmarjeta pri Velikovcu. Za »Slovensko Stražo« so nabrali naši Mohorjani 15 kron, ki smo jih poslali »Straži«, za »Dijaški dom« pa se je na sveti dan na Želinjah v cerkvi nabralo 10 kron. Poslali smo je v Celovec. Srčna hvala darovalcem!

Šmarjeta pri Velikovcu. (Razne novice.) Ob velikanski udeležbi pogrebcev smo 17. decembra lanskega leta pokopali na Želinjah skrbno, krščansko gospodinjo Marijo Modre p. d. Jurnovo mater iz Blata. Naduha in srčna vodenica pobrala sta jo, staro komaj 59 let. Dne 23. decembra pa so položili k večnemu počitku Marjeto Karl po dom. Hoperleo na Želinjah v starosti 80 let. Naj počivate v miru! — V lanskem letu je bilo v naši župniji rojenih 37, umrlo jih je 23, poročenih je bilo 12 parov. — Živinska kuga še ni ponehala, vendar je videti, da

gre proti koncu. V nekaterih hlevih je naredila veliko škodo, v drugih pa je živina že po par dneh, n. pr. po osmih dneh, čisto ozdravela. Krmite živino dobro in jo čedite, imejte svitle in zračne hleve; zdi se, da to veliko pomaga, da se bolezen živine ne prime, pa če se prime, živina hitreje ozdravi.

Velikovec. (Gospodarski shod), ki se je vršil na kvaterno sredo, je bil zelo zanimiv zaradi zares zanimivih govorov. O živinoreji je govoril g. Krištof iz Ljubljane tako prepričevalno in k srcu, da so ga navzoči poslušali z največjim zanimanjem. Ravno tako zanimivo je govoril g. Schöff iz Celovca o slovenskem posojilničarstvu. Za lepe nauke moramo izreči obema gospodoma govornikom najtoplejšo zahvalo. — Kmetje, udeležujte se gospodarskih shodov vedno v obilnem številu. Dobiček bote imeli sami!

Velikovec. (Novo pokopališče). V »Freie Stimmen« z dne 23. decembra t. l. se je »spravil nek dopisnik na našega g. dekanu zaradi novega pokopališča iz »občinskih doklad«, in ves razjarjen zanikuje to trditve ter naglašja, da se za to stvar niti vinarja ni porabilo. Tristo medvedov in še pet krav po vrhu, sem si mislil, od kod so se pa stroški pokrili! Čujte in strmite o dopisnikovi modrosti: Stroški so se pokrili, pravi dopisnik dalje, s »sredstvi mesta Velikovec«, toraj vendarle na stroške občanov, ki so malone do zadnjega katoličana, ki hočejo zase poseben prostor, ne da bi se brigali za drugoverce. Živel Ribničan! menda si bil za botra tistemu, ki je kravo s svedrom drl, si mislim; tedaj imajo občinski očetje v blagajni dvojno predalo, eno za občinske doklade, drugo pa za »sredstva mesta Velikovec«. Res, dobro so jo pogruntali: Kadar je treba denarja iz občinskih doklad, pa lahko rečejo: Glejte, kako štedimo s »sredstvi mesta Velikovec«, ako morajo pa seči po »sredstvih mesta Velikovec«, pa se repenčijo, da se za to ali ono stvar ni porabilo »vinarja« iz občinskih doklad; kdor zna, pa zna, kaj ne gospodine dopisnik? Kako je že rekel Berigelje svojemu bratu: Tinček: midva nisva brata, pač pa so naš oče in mati najini starši. — Več o tej zadevi ne bom razmotrival; bogve, koliko predalov ima šele g. dekan; toda nekaj mi še tudi ne ugaja v tem dopisu. Dopisnik tudi o »nestrpnosti in trglovlavosti zastopnikov katoliške cerkve«, katere išče gotovo v »črnih ulicah«; pa ne boš Jaka! Pomisli, da tudi Kolumb ni v Evropi na Ameriko naletel; kaj bi bilo, če bi korakal malo dalje, po nižjem trgu, tako malo po ulicah tja ven do pošte in še malo mimo, potem pa hajd nazaj preko Nagelove ledenice čez zgornji trg; prepričan sem, da pri tem sprehodu ne boš našel samo mehkih glav. Drugič več! — Barigeljcov tajnik.

Velikovec. (Gledališka igra.) »Ali je to mogoče? Toliko ljudstva!« Tako je govoril vsak zadnji ponedeljek, na novega leta dan, ko so uprizorili naši mladeniči in mladenke gledališko igro »Testament«. Prostorji so bili nabito natlačeni. Novoletni pozdrav je govoril mladenič Lavoslav Riedl, ki je navzoče vzpodbujal na delo za versko in narodno stvar. Ne le, kadar se uprizorjajo igre, ampak tudi kadar se vršijo gospodarski in poučni govori, naj prihaja ljudstvo rado in mnogoštevilno na zborovanja! — Nekaj popolnoma novega pri nas in sploh na Koroškem pa je bil nastop vrle mladenke Micike Kuster iz Guštanja, bivše gojenke tukajšnje slovenske šole. V krasnih in vznešenih besedah je navduševala svoje tovarišice, naj stopijo v krog narodnih in verskih boriteljic. Po vzgledu štajerskih in kranjskih mladenk morajo tudi slovenske Korošice storiti svojo versko in narodno dolžnost. Obema — mlademu govorniku Riedlmu, posebno pa govornici Kusterjevi — je občinstvo navdušeno ploskalo in vsestransko čestitalo. Take moči vzgaja prava, verska in narodna izobrazba. S ponosom in sladkim upanjem zremo na svojo mladino. Kanonik J. Dobrovč je naveedel vzgled, kako ljubijo naši severni bratje, Poljaki, svojo rodno zemljo, in pozivljali navzoče, da naj storijo isto. Konečno so uprizorili naši mladeniči in mladenke lepo igro »Testament«. Priznanje in ploskanje občinstva jim naj poplača njihov trud, ki so ga imeli za tako težavno uprizoritev. Da smo tudi prepevali lepe narodne pesmi in da so svirali tudi tamburaši, je samo ob sebi

umevno. Tako smo začeli novo leto. Nadaljujmo ga v istem smislu!

Prevalje. »Mirovi« čitatelji bodo mislili, da je pri nas že vse zamrlo. A nikakor ne. Saj imamo še zmerom za župana slavno propalega kandidata Poldija Pristova, ki je bolj skibel, da je prišel v okrajni šolski svet, kakor da bi se potegnil za našega kmeta, da bi dobil vsaj potrebno cesto. Pač je pomilovanja vreden kmet, kakor je pri nas na Stražišču: suša, slaba letina, davek na davek, da naš kmet komaj izhaja. A vse to še ni dosti. Pred 14 leti je oonesla Meža cesto pod železniško progo, ki pelje iz Stražišča na Prevalje, tako da so ti kmetje ostali kakor ljudje na otoku brez čolna. Ostala jim je le prav težavna steza; to stezo hoče ravnateljstvo južne železnice odpraviti, ker menda ne zmore plačevati čuvaja, ki je na progi, kjer pelja steza mimo. Pač pa je stavila pogoj, da napravi cesto, ako plačajo kmetje tako svoto, da bi prišlo na enega 2000 kron. Tega pač naš kmet ni zmogel. Tu so kmetje, katerih rod je prebival sto in stoletja na eni in isti grudi, plačevali davek, dajali svoje sinove k vojakom, a sedaj, hočeš nočeš, pusti vse in idi s trebuhom za kruhom. Prihajale so pritožbe za pritožbe, prošnje za prošnje na županstvo, a naš Poldej je za vse to slep in gluhi. V imenu teh zatiranih kmetov se obračam s prošnjo na pomoč na gospoda poslanca Grafenauerja, da bi zabranil, če že ceste ni mogoče napraviti, vsaj to, da bi steze, ki jo potrebuje ne samo Stražišče, ampak tudi Guštanj, ne odtrgali. Obžalovanja je vredna družina, ki nima skrbnega očeta; ravno to je tudi občina prevaljska!

Št. Jurij na Vinogradih. Na novega leta dan je napravilo želinjsko brašno društvo pri nas živinorejski shod, kateri je bil zelo dobro obiskan. Govorila sta gg. Gril in Mavhler o pašnikih, o krmljenju živine, o izreji telet, o molžnji in o hlevih, in poslušalci so z zanimanjem sledili njunim besedam. Upamo, da je marsikateri nauk padel na rodovitna tla, da bi se tako po malem naša živinoreja izboljšala. Hvala govornikom!

Velikovec. (Kam plovemo?) Že zadnjič smo se zgražali nad tem, da naši »dobri katoličani« v nemškutarski in nemškonacionalni koži s posebnim veseljem prirejajo »svoje« veselice pred prazniki zvečer, da morejo drugi dan dopoldne prespati svojo »lumparijo«, popoldne pa se zopet kam peljajo na sprehod. Ravnotako je bilo tudi zadnje nedeljo, ko so priredili v nemški telovadnici, ki je pozidana po večini s slovenskim in katoliškim denarjem, »Silvesterfeier«. Zadnji udeleženci so pometali na novega leta šele ob 7. uri zjutraj ceste proti svojim zaželjenim ležiščem in potem v posteljah peli »glorijo« svojim mačkom. Pametnemu zadosti!

Velikovec. (Daljni gostje.) Dne 24. decembra pr. l. so došli v naš »Narodni dom« trije nenavadni gostje, ki potujejo okoli zemlje. To so bili trije stavci (tiskarji) iz Nizozemskega. Imenujejo se: G. Perfors, F. v. d. Hoorn in A. Mossel. Dne 16. julija 1911 so zapustili Amsterdam in nameravajo obhoditi zemljo v osmih letih. Zanimivo je, da nosijo tudi pozimi samo sandale na nogah in se ne bojijo ne mraza ne snega. Za naš »Narodni dom« pa je zanimivo, da se ga daljni tujci ne bojijo tako, kakor pa marsikateri domačin.

Škocijan pri Podjuni. (Misijon), kateri se je vršil pri nas od 20. m. m. do 26. m. m., t. j. od srede pred dnevom sv. Tomaža do praznika sv. Štefana, je uspel nad vse pričakovanje dobro. Od vseh strani okolice Škocijana, zlasti pa iz župnije same, so dohajali poslušalci. Vsi stanovi so se častno izkazali. Misijon sta vodila č. g. o. Klement Grampovčan in o. Emilijan Dogan, frančiškana s Sv. Gore pri Gorici. izkušena po dolgoletnem misijonskem delovanju po različnih krajih naše slovenske domovine ter tudi med slovenskimi delavci na Westfalskem v Nemčiji sta kot izvrstna govornika in vneta duhovnika vodila celo misijonsko delo res v duhu svojega ponižnega očeta sv. Frančiška. Govorov je bilo skupno 22, to je povprečno tri na dan. Poleg tega je bil še vsak dan pri skupnem obhajilu primeren nagovor. Vsak stan je imel svoj dan s svojimi posebnimi nauki. V sredo se je delil kruh življenja nežni šolski mladini, v četr-

tek so se navduševala dekleta za ohranitev svojega najlepšega kinča, nedolžnosti in ponižnosti, v petek so se bodrili mladeniči k vestnemu izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti, v soboto so sprejemale nauke žene, nedelja pa je bila posvečena krščanskemu moštvu. Vsi govori so bili zelo dobro obiskani. V ponedeljek in torek so bile še skupne pridige. Po stanovskih naukih je imel vsak stan jutro nato svoje skupno obhajilo. Da je ljudstvo soglašalo z mislijo misijona, je razvidno iz tega, da se je ne samo pridno in vztrajno udeleževalo naukov, ampak tudi pristopalo v velikem številu k spovednici in k mizi Gospodovi. Saj je bilo v času misijona obhajanih 1645 vernikov, šteto, ki prekaša število župljanov za 133. Da bi uspeh bil trajen! Do vrhunca je priklopelo navdušenje našega dobrega ljudstva na dan sv. Štefana popoldne pri sklepni pridigi v čast presv. Rešnjemu Telesu. Možem so se svetile iskre solze v očeh, ko je o. Klement, poslavljajoč se od vseh, navduševal vse navzoče k vnetemu češčanju presv. Rešnjega Telesa in k stanovitosti do konca. Nato se je še vršila slovesna procesija z Najsvetejšim, katere se je udeležilo okoli 1200 ljudi, med njimi do 500 moštva, na kar je mit. g. prošt iz Dobrlevasi, Matija Randl, ki je v prijetno iznenadenje vsega ljudstva prisostvoval sklepni slovesnosti, z zahvalno pesmijo »Te Deum« dovršil misijon. Prihodnji dan zjutraj je bila še pridiga o vernih dušah v vicah in več svetih maš. Popoldne potem pa sta se delavna sinova sv. Frančiška odpeljala iz župnije na nadaljno delovanje, spremljana od žalobnega zvonjenja zvonov in od hvaležnih vzdihov vernega ljudstva. Da bi ju tudi drugod po Koroškem spremljal božji blagoslov v korist našemu zatiranemu trpečemu ljudstvu! Bog jima pa naj bo plačnik! — V teh dneh bi se bil imel vršiti tudi blagoslov novega sv. križvega pota, ki pa je moral izostati, ker križev pot še ni dogotovljen. Škocijanu pa kličemo: Bodi goreč v službi svete vere vselej in povsod tako, kakor si bil v lepih dneh misijona!

Žabnice. Boljši časi se nam bližajo, ker bomo naše kotle za polento kmalu spravili pod streho! Kaj pa je vender? — Kaj še niste slišali, da se bodo naše dečle učile pri gospodični Gangl šest tednov kuhati. In še posebna učiteljica za kuhanje pride v Žabnice. Menda bo dala dežela 400 K podpore, občina mora zastopnj preskrbeti drva, dekleta bodo pa tudi nekaj plačevale. Do trgovcev je prišla prošnja, da bi za to kuhinjo ceneje prodajali svoje stvari. Kakor vidite, nismo ravno najzadnji! — Letos smo imeli pa res lepo petje o božičnih praznikih. Vsa čast g. Holmarju, ki je v kratkem času dosegel tako krasne uspehe! — Naše jezero je spet zamrznilo v veliko veselje naše mladine.

Rabelj. (Prošnja.) Kakor se sliši, nas kmalu zapuste naš g. župnik. Bili bi z njim zadovoljni, ali kaj, ko nismo mogli vsi z njimi občevati! Gospod župnik niso znali slovenskega jezika; pri nas pa je dosti ljudi, ki ne znajo nemško govoriti, ker so iz Primorskega prišli. Ker pozimi vedno pade dosti snega, zato ne more veliko takih ljudi iti na Trbiž, da bi opravili velikonočno spoved. Zato pričakujemo, da se bodo ozirali na to tisti, katerih dolžnost je, skrbeti za versko življenje. Mi prosimo, mi hočemo, mi zahtevamo duhovnika, ki bo znal tudi slovensko govoriti!

Logaves. (Volitev novega občinskega odbora.) Hudi viharji so se zbirali in pretili iztrgati našo občino iz slovenskih rok ter jo podjarmiti nasprotnikom. Žalostni dogodki v šentiljski župniji so pretili uničiti ves poprejšnji trud za našo stvar. Nasprotniki so napeli vse sile, da bi dobili občino v svoje roke; ustanovili so v Št. Ilju s postranskim namenom požarno brambo, širili so »štajerca«, priskočil jim je na pomoč c. kr. kontrolor Nagl iz Rožeka z ustanovitvijo podružnice »Südmärke« — vse naperjene na to, sejati prepričanje in razdor v obsežnem Št. Ilju, ki bi naj s pomočjo Vrbljanov z napadom na župnijo Logaves spravil občinski zastop v liberalne nemškutarske roke. A vse te nakane so ostale brezuspešne; delovanje nasprotnikov je naše stebre v Št. Ilju le utrdilo, omahljivcem pa odprlo oči, tako da vedno bolj spoznavajo in so po večini že spoznali, kam da

meri neprestano ruvanje nasprotnikov. Proti vsakemu pričakovanju se je vršila občinska volitev dne 27. decembra m. l. tako mirno, kakor malokje, dasiravno se je od škofiške generalitete napovedal v zadnjem trenutku naskok, so si nasprotniki vendar še premislili istega izvršiti ter se volitve sploh niso udeležili. Izvoljeni so slovenski možje, skoz in skoz krščanskega prepričanja, in sicer v tretjem razredu Šaler Jožef, Čuden Matija, Urabl Valentin, Schneider Peter; Ropač Jožef in Izop Jožef kot namestnika; v drugem razredu Greblaher B., Pečar Ferdo, Sumper Šimen, Černic Janez; Wutte Matevž in Katnik Matevž kot namestnika; v prvem razredu Matej Rajner, Nočnik Anton, Pipal Ignac (kot zastopnik posestnikov vil ob jezeru), Knafl Pavel; Jožef Kuhler in Maks Kakl kot namestnika. Ta izid volitve je izraz zaupnice dosedanjemu županu g. Jožefu Šalerju, po dom. Martinu na Trebinji. Koliko je moral ta korenjak prestati za časa Českyjeve afere; obrekovali so ga, da, nasprotniki so ga hoteli kratkomalo če že ne uničiti, mu pa vendar skrajno škodovati v trgovskem oziru. Vse to pa našega Martina ni splašilo, temveč ostal je kot neomahljiv mož jekien na krmilu naše stranke. Na drugi strani pa pomenijo te volitve zadoščenje od nasprotnikov na najnesramnejši način obrekovanemu župniku, č. g. Singerju iz Obgevasi. Da se gre pri nas ne samo za narodnost, temveč tudi za svetinjo svete vere, je znano, in vendar pogrešamo med oddanimi glasovi glasove cerkva in župnišča. V tem vidimo nevarnost za našo versko in naredno stvar, ako se v tej zadevi ne spremenijo razmere od v to poklicanih činiteljev.

Kazaze pri Dobrlivasi. (R a z n o.) Dragi »Mir«! Saj veš, da prihajaš tudi k nam že od nekdaj v razmeroma precejšnjem številu. Zato te bo gotovo razveselilo, da tudi o nas posebno zdaj ob začetku novega leta izveš nekaj drobnih novic iz ravnokar minul. leta. Vzemi jih! Kar se tiče gospodarstva, vedi, da imamo pri nas najbolj peščno zemljo, ki je zato lansko sušo tem težje prenašala in nam ni napravila lani tako dobre žetve, kakor smo po ugodnem vremenu v vigredi pričakovali. Zlasti je trpela otava, proso, ber, repa in heda, katere so mnogi pridelali komaj za seme. Jeseni se je zato po hvalevrednem prizadevanju državnega poslanca Grafenauerja tudi pri nas izvedla od c. kr. okrajnega glavarstva uradna cenitev vsled suše prizadete škode. Upamo zato, da nam to leto zmanjšajo zemljiški davek. — Minolo leto smo pustili tudi popraviti cerkev in župnišče. Cerkev ima sedaj popolnoma novo streho iz mecesnovih deščic in je na zunaj na novo pobeljena. Tudi župnišče je okusno popravljeno. Deča so stala 3326 K 29 h, od katere svote odpadete na cerkveno občino približno dve tretjini, to je 2277 K 59 h. Polagoma pa upamo, da bomo mogli ukreniti tudi vse potrebno glede stolpne ure in pokopališnega zida. — Tudi samsko življenje se je lani nekaterim pristudilo. Poročeni so bili pri nas M. Lipnik, kmet v Priblivasi, z M. Butej p. d. Butejevo na Metlovi, Luka Komar z Eliz. Žužov, Tom. Dobnik v Priblivasi z Marj. Škof p. d. Pernučevo na Metlovi, in Luka Kumer p. d. Ilgo v Kazazah, z Marijo Kučej p. d. Kolirjevo v Kazazah. Da bi bilo vse srečno! Rodilo se je pa pri nas lani 13 otrok, in sicer 12 zakonskih in 1 nezakonski, 9 dečkov in 4 deklice. Umrlo jih je 14, med njimi pet otrok. Najstarejši možki so bili veleč. gosp. župnik Fr. Cepic, ki so dosegli starost 77 let, najstarejša ženska pa Neža Vavti z 71 leti. N. p. v m.! — Sicer pa ti želim, dragi naš prijatelj, srečno novo leto in to, da bi se ne samo drugod, ampak tudi med nami število tvojih naročnikov znatno pomnožilo! Zdravstvuj!

Ukve. Ukljani smo imeli v pretečenem letu veliko nesrečo, mnogo skrbi, dela in trpljenja, pa tudi dokaj dobrih ljudi, ki so imeli usmiljenje z nami in so nam pomagali z življenjem, obleko, denarjem itd. Nekateri so dajali sami in še pri drugih prosili za nas. Zato kličemo vsem našim dobrotnikom: Bog plačaj stotero! in voščimo vsem našim dobrotnikom veselo in srečno novo leto! Prečastitemu gospodu župniku Jožefu

Svatonu pa še posebej Bog plačaj, ker so nam hitro po ognju poslali 10 vreč ržene moke za kruh.

Šestnajsta božičnica »Narodna šola« v št. Rupertu pri Velikovcu. Nad vse sijajno in ob ogromni udeležbi ljudstva izvršila se je tudi letošnja šestnajsta božičnica naše »Narodne šole«. Gotovo nad tisoč ljudi je posetilo na obeh dneh našo lepo narodno slavnost. Prvo predstavo dne 19. grudna m. l. je tudi letos s svojo navzočnostjo počastila visokorodna gospa Erna pt. Mayrhofer, soproga g. c. kr. vladnega svetnika v Velikovcu, z otroci in mnogo odlične gospode. Glavne predstave na kvaterno sredo se je udeležilo 16 duhovnov, njim na čelu mil. gg. kanonik in kn.-šk. kancelar Vidovic iz Celovca, prošt Einspieler iz Tinj in dekan Čemer iz Velikovca in ogromno ljudstva, celo skrajno oddaljene Ukve v Kanalski dolini in beljaška okolica so poslale zastopnike na našo slavnost. G. župnik Treiber najprisrčnejše pozdravlja vse navzoče in povdarja, da se je darežljivost našega slovenskega ljudstva tudi letos do naše šole najsijajnejše pokazala. Prejeli smo za letošnjo božičnico v denarju ogromno svoto 1497 K 29 h, poleg tega pa še veliko darov v blagu. Tako je tudi letos nam z Dunaja poslala velika dobrotnica naše šole visokorodna gospa eksc. Ivana baronica Pino, ki pa je dan po naši slavnosti žalibože vsled kapi umrla, 25 m barhenta in dva šala za dekleta, g. dr. Hudedlist, zdravnik v Velikovcu, je daroval štiri trikot-telovnike in 10 m barhenta, gosp. Novak, trgovec v Sinčivasi, je poslal 13 m barhenta in 18 ovratnikov, g. Pogačnik, tovarnar v Velikovcu, je daroval 10 parov volnenih nogavic in 40 štrnj ovčje volne, g. Zechner, svečar v Velikovcu, je podaril svečice in okraske za božično drevo in pecivo za otroke, g. krojaški mojster Mitterberger v Velikovcu se je še posebno izkazal, daroval je 7 napravljenih deških hlač, tri spodnje hlače in tri srajce, g. Gindl, trgovec v Velikovcu, je daroval 10 m barhenta in 3 robce za na glavo, g. Čebul, trgovec v Velikovcu, je podaril 5 ducatov žepnih rutič, tvrdka brata Kulterer v Velikovcu je darovala 3 škatlje peciva in 10 K v denarju, g. trgovec Kandut v Velikovcu je daroval 9 m blaga in 5 škatelj peciva, rodoljubni kmet Vrank pa je podaril lepo božično drevo. Vsled tako velike darežljivosti smo mogli naše otroke zelo bogato obdarovati. Kupili smo 740 m blaga, 15 ducatov žepnih rutič in 104 pare novih črevljev, tako da je dobilo 90 otrok celo obleko, ostali pa posamezne kose obleke. Gospod župnik se preblagim dobrotnikom najiskrenejše zahvaljuje in povdarja, da je ta velikanska in neusahljiva darežljivost najsijajnejši dokaz, da stoje vsi koroški Slovenci za našo »Narodno šolo«, nam pa, ki imamo tukaj tako težavno stališče, kakor nikjer ob slovenskoneški narodni meji, pa služi vaša udanost v bodrilo, da tudi zanaprej ne omahujemo v nepopisno hudem narodnem boju. Potem pa gospod župnik nadaljuje: V starih časih, ko so Nemci dostikrat rabili premagane Slované kot sužnje, je bilo mnogokrat ime Slovan istega pomena kakor suženj. Ta telesna sužnjost je sicer že davno minula, ali Nemci se imajo še zdaj za gosposki na od in imajo sosebno nas koroške Slovence za duševne sužnje. Tega smo pa mi Slovenci večinoma sami krivi, preponižni, prepohlevni smo, da bi se odločno potegnili za svoje po postavi nam zajamčene narodne pravice. Pa teh žalostnih razmer mora že skoraj biti konec. V zglede naj nam služijo bratje Čehi; ne samo v domači deželi, ampak tudi kjer se Čeh naseli, tam tudi kot Čeh živi in zahteva svoje narodne pravice in šole. In mi Slovenci bi se ne potegovali za svoje narodne pravice na domačih tleh, kjer že toliko stoletij naš narod prebiva! Saj se je tudi naš slovanski apostol sv. Ciril odločno v obrambo slovanskega jezika postavil, ko je bil na potovanju v Rim radi tega v Benetkah napaden. »Vigilantibus iura«, kdor se za svoje pravice poteguje, jih bo tudi dosegel. Take kremenite narodne značaje, zavedne Slovence in Slovence, pa ravno vzgojuje naša »Narodna šola«. Zavoljo tega je sveta dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da jo tudi zanaprej z vsemi močmi podpira!

— Nato se je razvil slavnostni spored. Ljubki nastop malih otročičev, ki so predstavljali »potujoče vojake« in »vojsko med vrabčkom in lastovicami« se je splošno prikupil. Zelo živahno in naravno so predstavljali večji učenci burko »V ječi«, sosebno stotnik je svojo vlogo izvrstno igral. Sestre so za dečke-vojake napravile celo moderno vojaško opravo. Najsijajnejša točka je bila predstava krasne božične igre »Krivda človeštva in milost božja«, katero so dovršeno predstavljale učenke četrtega razreda in ki je trajala poldrugo uro. Vrhunec je doseglo navdušenje občinstva, ko se je zastor dvignil nad zadnjima živima podobama »Angelji molijo v jaslicah ležeče božično dete« in »Jozušček od angeljev spremljan nosi križ«. Ginljivo je bilo videti malega Jezuščka s križem obloženega, katerega je ljubko predstavljala petletna deklica Milka Stangl. — Udeleženci so bili z vžitki, ki jim jih je nudila letošnja božičnica, nad vse zadovoljni in so otroke-predstavljalce obkladali z burnim, opetovano se ponavljajočim odobravanjem. Po triurnem trajanju končala se je naša sijajna slavnost ob največjem navdušenju občinstva. Ogenj navdušenja za naše narodne svetinje je gotovo napravil pri vseh udeležencih trajne vtise in vsak se bo prizadeval v svojem domačem kraju delati za slovenske domovine čast. Našim čč. šolskim sestram naj pa Bog povrni ves veliki trud, katerega so imele s prireditvijo presijajne naše slavnosti!

Podlipa pri Podklošt. n. V »Bauernzeitung« je bil 29. decembra m. l. iz našega kraja dopis z napisom: petje in pridiga. Človek bi pričakoval, da bo v dopisu bral pohvalo za naše prepevanje in pa tiskano pridigo. Pridiga mu pa ni šla le do srca, ampak celo v srce in je tam ostala, ker o njej nič ne govori. Dopisnik govori o nekem obritem Kranjcu, katerega pa on gotovo še nikoli ni bril. Dopisnika lutrovskega časopisa gotovo boli, ker je bila naša cerkva o letošnjih praznikih tako lepo okrašena kakor še nikoli do sedaj. Boli ga gotovo tudi, ker smo imeli vsak dan svojo pobožnost v cerkvi. Zakaj pa bi po molitvi ne smeli zapeti kake pobožne pesmi! Naj torej dopisnik krivoverske »Bauernzeitung« le pridno hodi k tem pobožnostim in nam pomaga pri petju, da ne bomo spet kedaj skazili petja in tako žalili njegovih »obritih« ušes!

Društveno gibanje.

Slovensko katehetsko društvo vabi na mesečni sestanek v četrtek dne 11. t. m. ob 2. uri popoldne v Celovcu pri »Trabesingerju«. Referat: pouk veronauka na enorazrednicah.

Škocijan v Podjuni. (Občni zbor) »Bralnega društva« se vrši v nedeljo, dne 7. prosinca 1912, začeni takoj po blagoslovu, to je ob 3/3. uri popoldan v društveni čitalnici (župnišču). Spored: Odborovo poročilo ter volitev novega odbora, mladinski govor (govori društveni tajnik), drugi govor. — Najobilnejšemu in točnemu obisku se priporoča odbor.

Brnca. (Igra »Mlinar in njegova hči«) se na praznik svetih Treh kraljev tretjikrat uprizori. Na novega leta dan se je moralo veliko ljudstva viniti, ker ni bilo več prostora. Začetek ob 6. uri zvečer. Zavedni Slovenci, pridite tudi ta dan v obilnem številu!

Podljubelj. Igre v nedeljo 7. januarja ne bo, ker en igralec ravno sili v sladki jarem. Čas se naznani.

Sveče. Zborovanje izobr. društva se vrši 7. januarja ob 3. uri pop. pri pd. Adamu v Svečah. Igra se bo 14. t. m. ponovila.

Blato. Kmetijska podružnica za Blato priredi dne 14. januarja 1912 ob pol 3. uri popoldne po blagoslovu v gostilni pri Škofu v Vogrčah velik gospodarski shod po običajnem sporedu. Gospodarji in kmečki sinovi, pridite v obilnem številu!

A. I. Milač, načelnik.

Književnost.

Planinski koledar. L. 1912. Izdal in uredil Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu na Štajerskem, načelnik Savinjske podruž-

Vaše zdravje

si ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepejo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajstorica za poskušnjo 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg 67 (Hrv.)

nice S. P. D. III. letnik. Tiskala Zvezna tiskarna v Celju. Tudi letošnji koledar je praktično urejen in ga slovenskim planincem najtopleje priporočamo.

»Krščanski vojak.« Pouk slovenskim mladeničem, ki so poklicani v vojaško službo. Priredil Valentin Rozman, c. in kr. vojaški kurat. Tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru; cena 1 K 80 v.

Vsi, ki delujemo v dušnem pastirstvu in v občeh vsi, ki se pečajo s socialnim delom med našim ljudstvom, vemo, koliko škodujejo mnogim našim fantom vojaška leta v нравnem in verskem oziru. Mnogim, pravimo, posebno onim, ki nimajo od doma dobre podlage, ne utrjenega znanja in krepkega verskega prepričanja. V dunajski škofiji je nadškof dr. Nagl izdal posebne odloke, ki duhovščino opominjajo, naj na fante, ki morajo k vojakom, obračajo posebno pozornost in jih naj poučijo o nevarnostih, ki jih čakajo in jim prete v velikih mestih. Pri nas najbolj skrbijo za take fante in jim največ koristijo »Izobraževalna društva«. Zelo dober pripomoček pa bo vsakemu dušnemu pastirju v tem oziru g. vojaškega kurata Rozmana lepa knjiga: »Krščanski vojak«. Prinaša zelo aktualne nagovore n. pr. pokorščina, izpolnjevanje dolžnosti, tovarištvo, bratovsko opominjanje, vera, molitev, pijančevanje, pohotnost, samoumor. Vse te pridige so tudi — seve v preprostejši obliki, knjiga je za navadne vernike in tudi za navadne vojake deloma pisana v previsokih izrazih — za druge vernike porabne. Posebno dragocene jih dela cela vrsta krepkih zgledov, ki so vpleteni v nagovore. Delo toplo priporočamo tudi našim mladeničem!

Pravni svetovalec.

(Vestnik »Slovenske županske zveze za Koroško«.)

Vprašanje 1. Katere naloge in cilje ima »Slovenska županska zveza za Koroško« in koliko znaša letna članarina. (J. M. v B.)

Odgovor: Naloge in cilji »Slovenske županske zveze« so izraženi v § 2. društvenih pravil, ki slove:

Namen društva je poučevanje članov o zakonih in predpisih občinske uprave, zlasti glede na posebne potrebe občin kmetijskega značaja in pospeševanje kulturnih in gospodarstvenih koristi občanov. To dosega društvo s tem, da prireja redne in izredne društvene shode, da skrbi za nepolitična strokovnija predavanja o predmetih občinske uprave, zalaga in izdaja tozadevne poučne spise in zalaga uradne tiskovine za županstva, da sklepa in odpošilja prošnje in resolucije oblastvom, da si ustanovi društveno knjižnico.

Kakor torej vidite, so naloge »Slovenske županske zveze« jako važne in bode postala »Slovenska županska zveza« zelo važen činitelj v narodnem, kulturnem in gospodarskem življenju koroških Slovencev. Seveda to samo tedaj, ako bode našla dosti opore in zaslombe pri koroških in tudi izvenkoroških Slovencih. Članarina je 1 K.

Vprašanje 2. Kakšne ugodnosti nudi »Slovenska županska zveza« za Koroško svojim članom? (J. M. v B.)

Odgovor: Člani »Slovenske županske zveze« imajo posebno to ugodnost, da morejo od »Slovenske županske zveze« zahtevati brezplačen nasvet in odgovor v vseh pravnih zadevah glede občine, volitev, vojaščine, obrti, lova, varstva poljščine, davkov, odškodnine vsled uim (toče, suše, povodnji, miši), šole, služnosti (servitutov) itd. Odgovore bode prinašal »Pravni svetovalec« lista »Mir«. Vsa pisma se naj pošiljajo na naslov: Slovenska županska zveza za Koroško, tajništvo, Strojna, p. Prevalje, Koroška, ter se naj priloži vsakemu pismu 10-vinarska znamka za slučajno potrebni pisni odgovor. V primeri z ugodnostmi, katere nudi »Slovenska županska zveza« svojim članom, je torej članarina 1 K jako neznatna ter bi moral že zaradi tega ne samo vsak župan in občinski odbornik, temveč vsak koroški Slovenec biti član »Slovenske županske zveze«, kajti dandanes vsakdo lahko more priti v položaj, da potrebuje pravni nasvet v ti ali oni zadevi. Torej pristopajte pridno »Slovenski županski zvezi« in tudi pridno vprašajte, kajti v združitvi je moč in s prosveto k svobodi!

Zahvala.

Vdano podpisano šolsko vodstvo se vsem preblagim dobrotnikom in dobrotnicam za ogromne darove, katere smo v denarju in blagu za letošnje božičnico naše šole prejeli, v imenu tako bogato obdarovane šolske mladine najpristrčneje zahvaljuje in kliče: Bog plati stoterno!

V Št. Rupertu pri Velikovcu, dne 31. grudna 1911.

Vodstvo »Narodne šole«.

Zahvala.

Vsem sosedom in dobrotnikom iz drugih župnij se za stavbni les, krmo in žito, katero so meni, ki sem bil tako nesrečen, da sem letos zopet pogorel, podarili, prav srčno zahvaljujem. Bog naj vam vse povrne! Obenem prosim še, da bi mi še nekaj žita podarili, da bom mogel spomladi svoje polje obsejati.

V Mrzli vodi pri Velikovcu, dne 31. grudna 1911.

Filip Mesner, pd. Skrajnik.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Brno, 27. decembra: 73 54 58 40 32
Trst, 30. decembra: 84 39 77 82 63
Linc, 30. decembra: 83 77 38 59 86

Tržne cene v Celovcu

dne 28. decembra 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	87	—	—	14	80
Rž	21	—	22	41	12	51
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	23	40	—	—	11	97
Oves	19	50	20	58	6	96
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	8	80	4	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	50	8	—	—	—
„ kisló	4	—	6	50	—	—
Slama	3	20	4	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	26	—	32	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 „	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30	—	—
„ „ sur. 1 „	2	—	2	20	—	—
Svinjska mast 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	18	—	26	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	7	—	9	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—
Junci	—	—	—	—	—	—	—
Krave	—	—	—	—	—	—	—
Telice	—	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	140	144	89	89	—
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—	—	—

Živinski sejm je bil zaradi kužnih bolezní zaprt.

Služba cerkovnika in organista

ki mora prevzeti tudi gostilno, se takoj odda. Ponudbe na župnijski urad Sv. Jurij na Strmcu, pošta Vrba.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

družba z omeje. zavezo v Borovljah na Koroškem.

Prva borovska orožnó arniska družba

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Vaši dolžnosti

je očitati hude bolezni pri Vas in pri Vaši rodbini. Že pri rahlem kašlju porabite prijetno dišeč in hitro učinkujoč

Thymomet Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2-20. Po pošti franko proti predplačilu K 2-90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7-—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20-—.

Izdelovatelj in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj,
PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno

::: znamko! :::

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Prodaja parcele.

Konkurzna masa Leopolda pl. Rainhofen proda sredi kraja Rajhenburg ležečo

lepo stavbno parcelo

po zelo ugodni ceni. Kogar ta stvar zanima, naj povpraša pri gosp. dr. Fritz Zangger-ju, odvetniku v Celju.

Valentin Wesiak na Prevaljah prodaja, dokler bo kaj zaloge, gorsko zanesljivo semensko

jaro rž

po 30 vin. kilogram z vrečo vred na postaji Prevalje pri najmanjšem naročilu 100 kg. Pri naročilih pod 100 kg se za pošiljatev 60 vin. več zaračuni.

Izjava.

Podpisana Ignac in Berta Fischer, trgovca v Celovcu, izjavljava, da obžalujeva, da sva **Ano Koreiman** po krivem obdolžila prestopka radi tatvine.

Midva se zahvaljujeva Ani Koreiman, oziroma njenemu očetu Pavlu Koreiman, posestniku v Bistrici v Rožu, da sta odstopila od tožbe, katero sta vložila radi zgoraj omenjene obdolžitve proti nama, ter nama kazen odpustila.

V Celovcu, dne 20. decembra 1911.

Ignac Fischer. Berta Fischer.

Srečna volitev

pri skrninastih bolečinah, protinu, nevalgiji in pri ozeblinah kot učinkujoče, pomirjevalno lečilo, je zagotovljena vedno bolj rabljenemu, zdravniško priporočenemu sredstvu, imenovanemu

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava oteklino na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna,**
c. kr. dvorni zalagatelj,
PRAGA-III., vogel Nerudove ulice št. 203.

1 škatlica 1 krono,
Protí predplačilu K 1-50 dobi se 1 škatlico }
" " " 5- " " 5 škatlic }
" " " 9- " " 10 " } franko

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Le z uporabo leta 1886. pohvaljenega z znamko
Seehund postavno zavarovanega
gumijevega trana postanejo **črevlji**
mazila za usnje

res nepremočni, mnogo bolj trpežni, mehki in
se jih še lahko svetli z voščilom. Tudi za vozna
pregrinjala, konjsko opravo, jermenje itd. iz-
vrstno. Dobiva se povsod v škatlicah po 30 h in
večjih, če ne naravnost po edinih proizvajalcih:
J. Lorenz & Co., Heb, Češko, in Böhme & Lorenz,
Chemnitz, Saško. — Sodbe se glase:

Pošljite mi zopet eno škatlo gumijevega trana mazila za
usnje. Prav dobro se obnese. Stadel ob Dr. p. Gumern.
Koroško. s. v. 1901. P. Brugger, šolski vodja.

Zaradi bodočega novozidanja
:: hiše je krojno blago po ::
znižanih cenah
naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Zakaj ravnate

s svojim želodcem tako neskrbno

kot da ne bi bil ravnatoko važen, kakor drugi
organi. In vendar, ako želodec ne prebavlja,
zaspi delavna zmožnost celega telesa.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli
skrbno pripravljeno, tek zbujačoče in prebavljanje pospešu-
joče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in od-
strani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja
in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne
tvoritve kislin ter krče, je **dr. Rose balzam**
za želodec iz lekarn **B. Fragnerja** v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, e. in kr. dvornega
dobavitelja,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenica 1 K. Proti naprej vpo-
siljavti K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika
steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri
velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštne
prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“,
P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta števil. 14

trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke,
kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča

patentirano olje za večno luč
in oglje za kadilnice

vsakovrstno kadilo, francoski in navadni steni, voščene in druge
cerkvene sveče itd.

Išče se organist in cerkovnik.

Rokodelec ima prednost. Plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na

župni urad št. Jurij na Zili, Koroško.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike
K 6.—, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom
K 12.—, za družnike K 8.—80, po pošti
franko K 1.— več.

Po Najvišjem povelju Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

41. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno do-
voljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni
vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 15. februarja 1912.

Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije
na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih
kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. —
Načrti za žrebanja za kupce srečk brezplačno. —
Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi
zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi
za konje.

Za zabavo služi **kegljišče,** pozimi
zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu.**

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno sloven-
sko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.
Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. **Tiske srečke s 4 0/0 obrestmi.** Dve žrebanji
na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.